

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO
EVANGELISK-LUTHERSKA KYRKAN I FINLAND

KIRKKOHALLITUS
KYRKOSTYRELSEN

Helsinki 19.10.2010
Asianro 2010-00377
Viite Sisäasiainministeriön 21.5.2010 asettaman kerjäämisen kieltämistä selvittävän
työryhmän loppuraportti (Sisäasiain ministeriön julkaisuja 31/2010)
Asia Kannanotto työryhmän loppuraporttiin

Sisäasiainministeriölle

Kerjäämisen taustalla olevaan köyhyyteen ja syrjintään löydettävä ratkaisu

Kirkkohallitus ei pidä kerjäämisen kieltämistä tarkoituksenmukaisena keinona kerjäämisen lopettamiseksi. Myöskään luvattoman leiriytymisen kieltäminen järjestyslaissa ei helpota leireissä asuvien ihmisten tilannetta. Kriminaalipoliittiset keinot eivät sovellu sosiaalisten ongelmien ratkaisuun eivätkä varsinkaan niiden syiden poistamiseen. Kerjäämiseen mahdollisesti liittyvään rikollisuuteen on tärkeä puuttua jo olemassa olevin rikosoikeudellisin keinoin. Mikäli viitteitä pakottamisesta ilmenee, tulee kerjäävien ihmisten asemaa tarkastella ihmiskaupan uhrinäkökuilmasta ja uhrin on ohjattava auttamisjärjestelmään. Kadulla kerjäävää yksittäistä ihmistä ei kuitenkaan voi leimata osalliseksi rikolliseen toimintaan.

Kerjäävien ihmisten tilanteen ongelmallisuus on kohdattu seurakuntien diakoniatyössä, erityisesti pääkaupunkiseudulla. Yhteiskunnan tehtäviin kuuluu huolehtia vähäosaisista ja köyhistä jokaisen ihmisarvoa kunnioittaen. Lainsäädäntömme velvoittaa kohtelemaan Suomen lainkäyttöpiirissä olevia ihmisiä syrjimättömästi kansalaisuuteen ja etniseen alkuperään katsomatta. Kerjäävien ryhmien sisällä on tärkeä kiinnittää huomiota erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten, kuten naisten ja lasten, olosuhteiden selvittämiseen. Kaupungeissa, joissa kerjääviä ihmisiä on enemmän, tulisi panostaa etsivään sosiaalityöhön.

Välttämättömän akuutin avun antamisen rinnalla voimavaroja on suunnattava neuvontaan. On tärkeää, että kerjäävät ihmiset, joista useimmat ovat tällä hetkellä romaneja,

saavat omalla kielellään opastusta heille ja heidän perheenjäsenilleen EU-kansalaisina kuuluvista oikeuksista ja velvollisuuksista. On myös tärkeä jakaa tietoa oleskelun rekisteröintiin liittyvistä edellytyksistä, lapsien oikeudesta opetukseen sekä aikuisten ammatti-, luku- ja kielitaito- tai muusta koulutuksesta. Suomen olosuhteista tulisi antaa tietoa jo lähtömaissa.

Ihmisoikeudet ja niiden loukkaukset ovat Euroopan unionin laajentumisten myötä tulleet yhteisiksi ja entistä todellisimmiksi. Euroopan unionilla on velvollisuus varmistaa, että jäsenmaat kunnioittavat unionin syrjinnän vastaista lainsäädäntöä. Suomen tulee aktiivisesti vaikuttaa siihen, että Euroopan unioni laatii strategian romanien syrjinnän ja köyhyyden ehkäisemiseksi. Romanien osallistuminen heitä itseään koskevaan kehittämistyöhön ja päätöksentekoon tulee turvata.

Kansainväliset kirkkoliitot ja ekumeeniset järjestöt ovat korostaneet, että EU-maiden romanien elinolojen parantamiseksi tulee vaikuttaa pitkäjänteisesti heidän kotimaansa olosuhteisiin ja yhteisöihin. Romanien syrjäytynyt asema on seurausta pitkästä historiallisesta kehityksestä. Esimerkiksi romanialaisten romanien kohdalla siihen liittyy orjuutta, pakkosiirtoja ja pakkoasuttamista. Romanien heikko sosiaalinen ja taloudellinen asema on ajanut heidät köyhyysloukkuun, jota pitää yllä kaikille elämänalueille ulottuva syrjintä. Köyhyys ja syrjintä yhdessä ajavat romaneja pois kotimaistaan. Erityistä huomiota tulisikin kiinnittää romaniväestön asumisolosuhteiden parantamiseen, terveydenhuoltoon, koulutukseen ja lasten oikeuksien toteutumiseen. Kuten oma historiamme opettaa, kurjuutta ja kerjäämistä ei voida poistaa kielloilla, vaan parantamalla heikoimmassa asemassa olevien elinolosuhteita. Suomella tulisikin olla valmius tarvittaessa jakaa uusille EU-maille kokemuksiaan vähemmistöpolitiikan kehittämisestä liittyen muun muassa asumiseen, lasten esi- ja perusopetukseen ja aikuisten ammatilliseen koulutukseen. Suomen tulee myös aktiivisesti tukea Itä-Euroopan maiden romanien integraatioon tähtääviä hankkeita heidän kotimaissaan.

Arkkipiispa

Kari Mäkinen

Kirkkoneuvos

Pekka Huokuna